

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/104/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2324202410
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Matúš Staríček
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2324202410.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: Mgr. Matúš Staríček a sudcov: JUDr. Ľuboslava Vanková a Mgr. Jozef Mačej, v právnej veci navrhovateľky: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX/XXX, C. D., proti povinnému: E. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX/XXX, C. D., o návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Galanta č. k. 26C/79/2024-32 zo dňa 18.7.2024, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Uznesením označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom I. návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a výrokom II. odporcovi („povinnému z neodkladného opatrenia“ – pozn. odvolacieho súdu) náhradu trov konania nepriznal.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 a 2 písm. f) a h), § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 330 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že návrhom podaným dňa 25.6.2024 sa navrhovateľka domáhala, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by zakázal povinnému (I.) vstupovať do rodinného domu súpisné číslo XXX/XXX, postavenému na pozemkoch parcela registra C číslo 357/79 a parcela číslo 357/76, zapísanému na liste vlastníctva číslo XXXX, pre katastrálne územie F., obec C. D.; (II.) písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne kontaktovať osobu navrhovateľky, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená; (III.) približovať sa k navrhovateľke na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov. Návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že strany konania boli manželmi od 1.8.2009, pričom žili spolu viac ako 14 rokov v spoločnej domácnosti na adrese C. XXX/XXX, G. D., okres Galanta, spolu s maloletými deťmi A. B., nar. X.XX.XXXX a E. B., nar. XX.X.XXXX. Manželstvo účastníkov bolo rozvedené rozsudkom okresného súdu sp. zn. 21P/48/2023, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.3.2024, a to z dôvodu jeho nefunkčnosti, neustálych urážok zo strany manžela - povinného, ktoré vyústilo až do psychického týrania navrhovateľky. Už počas manželstva sa podrobila navrhovateľka a maloleté deti rôznym sedeniam, najmä v Centre poradenstva a prevencie Galanta a centre TENENET. V priebehu roku 2023 boli vykonané tak s deťmi ako aj s navrhovateľkou sociálne pohovory Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Galante. Povinný je na základe svojho agresívneho správania, resp. najmä týrania navrhovateľky odo dňa 10.5.2024 uznesením ČVS:ORP-164/2-VYS-GA-2023 stíhaný ako obvinený za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a), písm. d) Trestného zákona z toho dôvodu, že od roku 2012 až doposiaľ (nakoľko doteraz i po rozvede žijú navrhovateľka a povinný v spoločnej domácnosti) ju neustále týra, správa sa k nej panovačne, pohrdavo, a to doma ako aj na verejnosti, kontroluje ju, zosmiešňuje, uráža aj vulgárne, aj pred maloletými deťmi. Týmto svojím konaním, najmä urážkami „flandra špinavá, kurva“ a pod., že jej bude robiť zle, že sa s ňou nerozvedie, ju neustále zastrašoval a takýmto negatívnym správaním vyvolával u navrhovateľky

neustály strach a stres. Podľa znaleckého posudku č. 72/2023 vyhotoveného znalkyňou Mgr. Katarínou Bielikovou jeho konanie navrhovateľka prežíva ako výraznú psychickú záťaž, s príznakmi depresivity ťažkého stupňa, ktoré sa okrem iného prejavujú poruchami spánku, nechutenstvom a iné. Následne bol vyhotovený v rámci konania znalecký posudok č. 48/2024 znalca z odvetvia psychiatria MUDr. Maroša Uhrína, v ktorom znalec u poškodenej objektivizoval ujmu na psychickom zdraví vo forme depresívnej poruchy v rámci depresívnej fázy stredne ťažkého stupňa reaktívneho pôvodu. Povinný v spoločnej domácnosti nainštaloval viacero kamier na zachytávanie obrazovozvukových záznamov, aby mohol navrhovateľku neustále kontrolovať i v jeho neprítomnosti, aby nemohla telefonovať. Ak chce telefonovať, musí opustiť spoločnú domácnosť. Navrhovateľka často vyhľadáva útočisko u známych a kamarátov, kde ju povinný prenasleduje, vyvoláva jej, vozí sa dookola v aute. Navrhovateľka si našla novú prácu na Daňovom úrade Galanta, o ktorej keď sa povinný dozvedel, navštívil ju tam, vykrikoval pred úradom a vyhrážal sa jej, že sa postará, aby ju vyhodili. Z konania povinného má navrhovateľka taký veľký strach, že musela vyhľadať odbornú pomoc u A. A. B., psychiatra, ktorý ju zhodnotil ako osobu s posttraumatickou stresovou poruchou a predpísal jej medikamentóznú liečbu. Navrhovateľka je celkom zrejme po dlhšiu dobu obeťou násilného správania povinného, ktorý sa opakovane dopúšťa rôznych fyzických a verbálnych útokov voči jej osobe, ktoré vyústilo až do psychického týrania. Opakujúce sa napätie, strach a útoky voči navrhovateľke, ktorá musí toto prežívať na každodennej báze, sa vo výraznej miere toho času odrážajú aj na jej psychickom zdraví. Navrhovateľka sa v dôsledku opakujúceho agresívneho správania povinného bojí o svoj život a zdravie, telesnú integritu, psychické zdravie a psychickú integritu, ako aj o zdravie svojich detí. Prejavy povinného neboli podnietené akýmkoľvek správaním navrhovateľky ani detí. Obdobný stav je pre psychickú integritu a zdravie navrhovateľky a maloletých detí neudržateľný a z hľadiska ochrany ich základných práv maximálne nežiadúci. Navrhovateľka v súčasnosti nevidí východisko zo situácie, v ktorej sa ocitla, a je nútená na základe uvedeného skutkového a právneho stavu riešiť situáciu právnymi prostriedkami, t.j. prostredníctvom podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Navrhovateľka odvodzuje svoju požiadavku na neodkladnú úpravu z tvrdenej okolnosti existencie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy spočívajúcej v opakovanom dopúšťaní sa násilností a psychického teroru povinného voči nej, ktorá bola osvedčená aj začatím trestného konania. Existuje dôvodná obava, že povinný bude v konaní ohrozujúcom telesnú a duševnú integritu navrhovateľky pokračovať. Navrhovateľka na preukázanie svojich tvrdení súdu predložila listinné dôkazné prostriedky v podobe LV č. XXXX, čestných vyhlásení, lekárskeho správy, uznesenia OR PZ v Galante.

3. Súd prvej inštancie v napadnutom uznesení konštatoval, že v danom prípade z obsahu návrhu vyplýva, že navrhovateľka sa dožaduje nariadenia neodkladného opatrenia podľa ust. § 325 ods. 2 písm. f) a h) CSP, a to bez časového obmedzenia jeho trvania.

4. Súd prvej inštancie uviedol, že „Navrhovateľka preukázala (LV č. XXXX), že spoločne s povinným sú bezpodielovými spoluvlastníkmi (1/1) nehnuteľnosti v podobe rodinného domu súp. Č. XXX, postaveného na pozemku reg. C parcela č. 357/79, ako aj garáže súp. Č. XXX postavenej na parcele reg. C č. 357/94, vrátane záhrady o výmere 293 m² parcela reg. C č. 357/76 a zastavanej plochy a nádvoria parcela reg. C č. 357/79 o výmere 109 m², všetko evidované katastrálnym odborom Okresného úradu Galanta na LV č. XXXX, titul nadobudnutia vlastníckeho práva predstavuje kúpna zmluva z 30.08.2010. na 1. poschodí bytového domu na ul. H. XXXX/XX, F., a to do 01.04.2024, t.j. vo vzťahu k spoločnému obydlíu účastníci konania disponujú rovnakými o.i. užívacími právami.“

5. Vo vzťahu k neodkladnej úprave zákazu vstupovať do rodinného domu súd prvej inštancie uviedol, že primárnou povinnosťou navrhovateľky bolo osvedčiť existenciu ohrozenia jej telesnej alebo duševnej integrity v priamej príčinnej súvislosti s konkrétnym konaním (opomenutím konania) povinného. Tvrdenie ohľadne existencie ohrozenia najmä jej duševnej integrity mala navrhovateľka ambíciu osvedčiť predovšetkým lekárskeymi psychologickými nálezmi, na základe ktorých orgány činné v trestnom konaní uznesením OR PZ v Galante ČVS:ORP-164/2-VYS-GA-2023 zo dňa 10.5.2024 začali trestné stíhanie povinného pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa ust. § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a), písm. d) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. b) Trestného zákona. Z obsahu tohto rozhodnutia vyplynulo, že povinný sa mal k navrhovateľke dlhodobo, asi od roku 2012 doposiaľ, hrubo, panovačne a ponižujúco správať, kontrolovať ju, zosmiešňovať ju aj na verejnosti, kritizovať jej výzor, pôvod a schopnosti, ktoré správanie malo gradovať januárom 2023, kedy ju nedôvodne podozrieval z nákazy pohlavným ochorením, v dôsledku čoho navrhovateľka trpí psychickými ťažkosťami, pociťuje neustály strach a stres, existenciu ktorých ťažkostí potvrdil

znalec v posudku č. 72/2023 a diagnostikoval u navrhovateľky príznaky depresivity ťažkého stupňa; následne znalec v posudku č. 48/2024 objektivizoval u navrhovateľky ujmu na psychickom zdraví vo forme prítomnej depresívnej poruchy v rámci depresívnej fázy stredne ťažkého - hranične ťažkého stupňa, reaktívneho pôvodu, ktorá porucha vyžaduje liečenie v prípade potreby až ústavnou formou, pričom pripustil, že ku vzniku poruchy mohlo dôjsť v dôsledku konania povinného. Uvedené dve znalecké dokazovania predstavovali základ pre začatie trestného konania. Popri uvedených dôkazných prostriedkoch v neprospech povinného čiastočne svedčia výpovede svedkýň v podobe známych a priateľiek navrhovateľky, ktoré zhodne vypovedali o tvrdenom psychickom týraní zo strany povinného prevažne zo sprostredkovaných informácií zo strany navrhovateľky. Existencia priamej príčiny vzniku psychickej poruchy navrhovateľky v podobe správania povinného len bude predmetom vyšetrovania.

6. Skutočnosť, ktorá bola v konaní navrhovateľkou osvedčená, zodpovedá výlučne existencii psychickej poruchy na strane navrhovateľky v podobe reaktívnej depresívnej poruchy. Znalci síce zároveň ako bezprostrednú príčinu jej vzniku potenciálne pripustili správanie povinného, avšak explicitne (vychádzajúc z predložených listín) použili slovné spojenie „mohlo by byť príčinou“, t.j. správanie povinného ako príčinu nevylúčili, nevylúčili však ako možnosť zapríčinenia stavu navrhovateľky prípadné iné skutočnosti. Navrhovateľka tak neosvedčila existenciu správania povinného vo vzťahu k nej takého charakteru, rozsahu a závažnosti, ktoré správanie by bolo dôvodne možné označiť ako ohrozovanie integrity navrhovateľky, v danom prípade integrity psychickej.

7. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že navrhovateľkou tvrdené ohrozovanie integrity má byť stav dlhodobý (od roku 2012 doposiaľ), pričom z opisu rozhodujúcich skutočností nevyplývalo, že by sa navrhovateľka napriek dlhoročne trvajúcemu psychickému týraniu zo strany povinného snažila tomuto prakticky zabrániť, a teda svoju integritu relevantne chrániť. Podľa jej tvrdení negatívne správanie povinného znáša nepretržite ostatných 14 rokov života. Zjavne nejde o stav akútny, vyžadujúci neodkladnú úpravu pomerov strán sporu v podobe vylúčenia povinného z užívania nehnuteľnosti, ktorej je s navrhovateľkou bezpodielovým spoluvlastníkom, a týmto spôsobom na neohraničený čas obmedziť užívacie právo povinného k nehnuteľnosti. Žiadaný čiastkový návrh zároveň nekorešponduje s princípom proporcionality, nakoľko navrhované obmedzenie povinného spočívajúce v úplnom obmedzení jeho užívacieho práva ako čiastkového práva vlastníka veci na neobmedzený čas za situácie neexistencie osvedčenia jeho závažného negatívneho správania voči navrhovateľke, pričom predmetná nehnuteľnosť predstavuje (vychádzajúc z kontextu) jeho (zrejme jediné) bývanie.

8. Vo vzťahu k neodkladnej úprave zákazu kontaktovať osobu navrhovateľky súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľka síce žiadala uloženie zákazu povinnému písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne kontaktovať osobu navrhovateľky, avšak navrhovateľka neosvedčila existenciu stavu, k zamedzeniu existencie ktorého smeruje účel neodkladného opatrenia, t.j. navrhovateľka netvrdila a ani nepreukázala existenciu už realizovaného nežiadúceho kontaktovania jej osoby povinným, ktorá forma kontaktu by presahovala mieru prijateľnosti, či už čo do obsahu komunikácie alebo jej intenzity.

9. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 a 2 CSP, keď povinnému ako úspešnej strane sporu náhradu trov konania voči navrhovateľke nepriznal, nakoľko nebolo preukázané, že by mu v súvislosti s predmetným konaním trovy vznikli.

10. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie navrhovateľka s návrhom, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnila tým, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné, arbitrárne a niektorých častiach rozhodnutia až nelogické. Súd prvej inštancie sa nezaoberal podstatou veci, svoje rozhodnutie oprel o zavádzajúce a nepravdivé skutočnosti, keď v bode 14. odôvodnenia uviedol nehnuteľnosť na 1. poschodí bytového domu na ul. H. XXXX/XX, F.. Podľa odvolateľky nejde len o písársku chybu, ale o flagrantné pochybenie súdu prvej inštancie, nakoľko navrhovateľka takúto nehnuteľnosť vo svojom návrhu ani neuvádzala. V bodoch 15-17. predmetného uznesenia sa súd prvej inštancie zaoberal neosvedčením existencie ohrozenia telesnej a duševnej integrity v primárnej súčinnosti s konkrétnym konaním povinného. Súd prvej inštancie sa nezaoberal podrobne lekárskymi správami ani lekárskymi psychologickými nálezmi, hoci na základe nich sa vedie voči povinného trestné konanie vo veci týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm.

a), písm. d) Trestného zákona. I napriek tomu, že súd prvej inštancie mal dostatočný časový priestor na zadováženie si predmetného trestného spisu, neurobil tak. Naopak vyvodil si arbitrárny záver z predložených lekárskeho správ a záverov znaleckého posudku č. 72/2023 vypracovaného znalcom z odboru psychiatria, ktorý jednoznačne konštatoval psychické ťažkosti navrhovateľky, ktorá pociťuje neustály stres a strach, so znakmi depresivity ťažkého stupňa. Nie je známe ako súd prvej inštancie z predložených výpovedí svedkýň (doložených v predmetnom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia) dospel k záveru, že ide predovšetkým o známe a priateľky navrhovateľky a tieto mali svoj názor prezentovať ako sprostredkované informácie od samotnej navrhovateľky. Ak by sa súd prvej inštancie vecou s dostatočným záujmom zaoberal a dôkladne zistil stav veci, potom by nemohol vyššie uvedené konštatovať, nakoľko predmetné čestné prehlásenia preukazovali správanie povinného a opisovali vlastné skúsenosti svedkýň s jeho konaním. Súd prvej inštancie sa snažil svojím rozhodnutím spochybníť právo navrhovateľky na svoju osobnú ochranu a zaujal stanovisko, že jediné čo bolo v samotnom návrhu osvedčené je psychický stav navrhovateľky. Zároveň konštatoval, že znalci ako bezprostrednú príčinu jej zlého psychického stavu (ktorý je kritický) pripustili správanie povinného, záverom sa ale snažil spochybníť samotné konštatovanie znalcov tým, že k samotnému stavu navrhovateľky mohli prispieť aj iné skutočnosti.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP), po zistení, že odvolanie je podané včas a oprávnenou osobou (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/ CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že navrhovateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (podľa obsahu odvolania v zmysle § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodné, v dôsledku čoho bolo potrebné uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP) a vec vrátiť súdu prvej inštancie v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

12. K označeniu strán v predmetnom konaní zo strany odvolacieho súdu sa žiada uviesť, že vzhľadom na to, že ide o návrhové konanie, prichádza do úvahy označiť stranu, ktorá podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ako „navrhovateľka“ a druhú stranu, t. j. tú, voči ktorej smeruje návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (na uloženie zákazov vstupu do nehnuteľnosti, kontaktovania navrhovateľky a priblíženia sa k nej) ako „povinný z neodkladného opatrenia“, resp. skráteno „povinný“.

13. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia i argumenty predostreté navrhovateľkou v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či v posudzovanej veci sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti odôvodňujúce nariadiť vo veci navrhovateľkou navrhované neodkladné opatrenie a či súd prvej inštancie postupoval správne, keď návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

14. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

15. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

16. Podľa § 325 ods. 2 CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby
e) nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia,

f) nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojím konaním ohrozuje,

g) písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená,

h) sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

17. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

18. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

19. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

20. Podľa § 336 ods. 1 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

21. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že neodkladné opatrenie môže súd nariadiť v dvoch prípadoch, a to, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava z ohrozenia exekúcie, pričom tak môže urobiť pred začatím konania, počas konania a tiež po jeho skončení. Neodkladným opatrením sa sleduje procesná ochrana porušeného alebo ohrozeného práva do doby využitia procesných mechanizmov, slúžiacich na realizáciu práva na súdnu ochranu, bez ďalšieho porušovania alebo ohrozovania práva, o ochranu ktorého navrhovateľ neodkladného opatrenia žiada. Neodkladné opatrenie umožňuje rýchlo a pružne riešiť situáciu, keď je potrebný urýchlený zásah súdu, aby sa zabránilo ďalšiemu zhoršeniu postavenia oprávneného účastníka. Účelom neodkladných opatrení je bezodkladná úprava pomerov strán sporu a podmienkou pre ich nariadenie je osvedčenie, že bez bezodkladnej úpravy právnych pomerov by bolo právo strany sporu, ktorá podáva návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ohrozené, príp. že by bola ohrozená exekúcia. Preto je potrebné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako i osvedčenie, že je tu nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy. Je nutné vychádzať z naliehavosti a nutnej potreby bezodkladnej úpravy pomerov, ktorá je osvedčená iba vtedy, ak sa preukáže existencia takých konkrétnych úkonov alebo správania sa strany sporu, voči ktorej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia smeruje, v dôsledku ktorých sa strana, ktorá podáva návrh na neodkladné opatrenie, môže dôvodne obávať nenapraviteľnej alebo len ťažko napraviteľnej ujmy na jej strane.

22. Vo vzťahu k argumentácii navrhovateľky namietajúcej, že si súd prvej inštancie pred rozhodnutím v danej veci nezadovážil trestný spis, sa žiada zdôrazniť, že vzhľadom na charakter neodkladných opatrení pri ich nariadení nemusí súd dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie vo veci samej, čo pre krátkosť času zvyčajne ani nie je dobre možné. Súd v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia totiž dokazovanie nevykonáva, a preto nemôže byť relevantným odvolacím dôvodom pasivita súdu smerom k zabezpečeniu si podkladov pre rozhodnutie. V prípade konania o nariadenie neodkladného opatrenia je povinnosťou navrhovateľa v návrhu opísať (a následne i preukázať) rozhodujúce skutočnosti, ktoré hodnoverne osvedčujú dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, t. j. bez nutnosti vykonania procesu dokazovania vo veci samej. Úlohou súdu, ktorý rozhoduje o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, je potom posúdiť, či navrhovateľ osvedčil, že bez navrhovanej úpravy pomerov sú jeho práva (ako dotknutého účastníka konania) ohrozené, teda že existuje naliehavá potreba vydať navrhované neodkladné opatrenie, pričom rozhodnutie súdu prvej inštancie musí byť náležitým spôsobom zdôvodnené.

23. Podľa § 234 ods. 2 CSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

24. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté

dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

25. Obsah práva na súdnu ochranu nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri ich uplatnení, ale jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu. Samotné súdne rozhodnutie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky vykonateľnosti, zrozumiteľnosti, určitosti, jasnosti a súladu jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Neodôvodnené alebo nedostatočne odôvodnené rozhodnutie nedovoľuje stranám posúdiť, ako si súd ich vec vyložil a ako aplikoval príslušné hmotnoprávne a procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

26. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci pritom nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia v zmysle citovaného § 220 ods. 2 CSP, pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné zásadné otázky a námietky sponchybnujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého rozhodnutia. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konania spĺňajúce garancie spravodlivosti a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESLP, porovnaj napr. rozsudok Garcia Ruiz v Španielsko z 21.1.1999) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené, rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29.5.1997, Higgins c. Francúzsko z 19.2.1998). Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 236/06).

27. Vychádzajúc z odôvodnenia odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, s poukazom na § 220 ods. 2 CSP (v spojení s § 234 ods. 2 CSP) a jeho výklad, je zrejmé, že prvoinštančný súd sa danými kritériami dôsledne neriadil, v dôsledku čoho je potrebné konštatovať nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v prejednávanej veci totiž postráda zrozumiteľný argumentačný základ vo vzťahu k splneniu podmienok vzniku potreby neodkladnej úpravy pomerov a posúdeniu hodnovernosti osvedčenia nárokov uplatňovaných navrhovateľkou v danej veci.

28. Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila právne § 325 ods. 2 písm. e), f), g) a h) CSP, pričom v nadväznosti na ňou prezentované právne posúdenie a skutkové zdôvodnenie sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáha, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by zakázal povinnému I. vstupovať do rodinného domu, II. písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne kontaktovať osobu navrhovateľky, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená, III. približovať sa k navrhovateľke na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého uznesenia napriek uvedenému bez ďalšieho konštatoval, že v danom prípade z obsahu návrhu vyplýva, že navrhovateľka sa dožaduje nariadenia neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. f) a h) CSP. Zároveň zamietnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie odôvodnil tým, že navrhovaným neodkladným opatrením sa navrhovateľka snaží na neohraničený čas obmedziť užívacie právo povinného k nehnuteľnosti. V tejto súvislosti sa však súd prvej inštancie argumentačne nevenoval možnosti aplikácie (vyššie citovaného) ustanovenia § 336 ods. 1 CSP (porovnaj napr. s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/118/2023 zo dňa 15.12.2023).

29. Na preukázanie svojich tvrdení navrhovateľka predložila súdu prvej inštancie uznesenie OR PZ v Galante ČVS:ORP-164/2-VYS-GA-2023 zo dňa 10.5.2024, na základe ktorého bolo povinnému v prejednávanej veci (E. B.) v zmysle § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť voči navrhovateľke v období od roku 2012 až doposiaľ. Súd prvej inštancie dospel k záveru o neosvedčení existencie takého správania sa povinného vo vzťahu k navrhovateľke, ktoré by malo za následok ohrozenie psychickej integrity navrhovateľky, a to bez toho, aby vyhodnotil v akom štádiu sa trestné konanie nachádza (v tejto súvislosti pozri § 206 ods. 1 Trestného zákona). Ak súd prvej inštancie vychádzal zo záverov znaleckých posudkov vykonaných v trestnom konaní bez zohľadnenia samotnej podstaty a výroku rozhodnutia vydaného v trestnom konaní, ktoré z týchto posudkov vychádza a ktoré predstavuje základ argumentácie navrhovateľky v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, odôvodnenie súdneho rozhodnutia za náležité považovať nemožno. Takého rozhodnutie súdu prvej inštancie je potom zaťažené vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V odôvodnení rozhodnutia má súd náležite vysvetliť, ako sa vysporiadal s rozhodujúcimi a zistenými skutočnosťami a na akom základe prijal právne závery. Preto ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, lebo neobsahuje odpoveď na podstatné zásadné otázky a dostatočne presvedčivé vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých súd rozhodol, prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

30. Navrhovateľka sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáha bezodkladnej ochrany svojich práv s poukazom na násilné správanie povinného voči jej osobe. Keďže pre uznesenie je rozhodujúci stav v čase posudzovania dôvodnosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nie je možné rozhodnutie založiť na závere, že v prípade navrhovaného neodkladného opatrenia nejde o stav akútny, vyžadujúci si neodkladnú úpravu pomerov s poukazom na to, že navrhovateľka sa napriek dlhoročne trvajúcejmu psychickému týraniu zo strany povinného nesnažila tomuto prakticky zabrániť. Navrhovateľka sa domáha ochrany svojich práv práve podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a argumentácia súdu prvej inštancie v tomto smere ma za následok porušenie jej práva na súdnu ochranu, ktorej sa domáha.

31. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nebolo možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom, ktoré nenahrádza prvoinštančné konanie.

32. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 CSP, bude opätovne posúdiť návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia s prihliadnutím na právne a skutkové odôvodnenie návrhu i navrhovaný spôsob rozhodnutia. Po oboznámení sa so všetkými skutočnosťami, ktoré možno považovať za rozhodujúce pre posúdenie návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia a ktoré je potrebné vyhodnotiť v ich vzájomnej súvislosti, súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodne, pričom svoje rozhodnutie i náležite v súlade s § 220 CSP riadne odôvodní. Súd prvej inštancie v novom rozhodnutí bude dbať na to, aby jeho odôvodnenie bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu. Svoj právny záver súd zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

33. Senát odvolacieho súdu toto uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).